

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים

יצא לאור בתאריך:
כ"ה סיון ה'תשע"ט

פרשת שלח

כותרת:
הרופא שהפך למוהל

הרופא שהפך למוהל

בשנת תשל"ב אלפי יהודים זכו לצאת מרוסיה, והרבה מהם הגיעו לקליבלנד אהיו. הרבנית קייזן, שהייתה יו"ר נשי חב"ד בקליבלנד, הקימה ביחד עם בעלה הרב זלמן קייזן ארגון שכל עניינו היה לעזור למהגרים החדשים בצרכים הגשמיים והרוחניים שלהם. בזכות זה שהיו דוברי רוסית, הצליחו השניים לרכוש את אמונם ולהשפיע עליהם רבות בענייני יהדות.

אחת המצוות שאותם יהודים יקרים הצליחו להתחבר אליה מיד, הייתה ברית מילה. ברוסיה, ברית מילה נחשבה לפעולה המנוגדת לחוק. וחמור מזה, במשך השנים הרבה מוהלים שנתפסו הושלכו לכלא והוגלו לשנים רבות. בנוסף לכך, בשונה ממדינות ערב ובפרט ארצות הברית, שבה רוב האזרחים מלים את בניהם מיד אחרי הלידה, ברוסיה הדבר אינו מקובל כלל.

כתוצאה מכך, רוב רובם של יהודי רוסיה לא היו נימולים. כשהם סוף סוף יצאו לחופשי, הם הסתערו בשמחה על המצווה הזאת. התקיים בהם מאמר חז"ל: "כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה... עדיין עושין אותה בשמחה". (שבת קל, א).

אלא שדא עקא, בקליבלנד היו מוהלים שידעו למול תינוקות, אבל לא היה מוהל מוסמך לאנשים מבוגרים. הרבנית קייזן הייתה שולחת קבוצות לניו יורק בכדי לעבור שם את הברית. אבל הוצאות הנסיעה והאשפוז בבתי הרפואה וכו' היו עצומות, ונוצר צורך דחוף למצוא פתרון לבעיה הזאת.

באותם שנים גר בקליבלנד רופא מקורב לחב"ד בשם חיים צבי (הנרי) רומברג. ד"ר רומברג התנדב ועזר רבות ליהודי רוסיה להתאקלם בקליבלנד. יום אחד, הרבנית קייזן האיצה ברופא שילמד את מקצוע המילה ויפתור את הבעיה. בתחילה הוא היסס, אבל אחרי הפצרות חוזרות ונשנות הוא החליט לשאול את הרבי. הרבי ענה לו שילמד מילה גם לקטנים וגם למבוגרים ובירך אותו בהצלחה רבה. מצוייד בברכת הרבי, בתוך תקופה קצרה הוא הפך למוהל הרשמי של יוצאי ברית המועצות בקליבלנד.

אבל זו לא הייתה הפעם הראשונה שלדוקטור רומברג היה קשר עם הרבי.

כמה חודשים קודם לכן, משפחת רומברג עמדה בפני פרשת דרכים. הד"ר היה אז בתחילת הקריירה הרפואית שלו ונדרש להחליט האם להישאר לגור בקליבלנד או לעבור לעיר אחרת שיש בה אוכלוסייה דתית יותר, או לעלות לארץ ישראל.

לד"ר רומברג כבר היה קשר עם הרבי, והוא ידע שלפני החלטה גורלית כזו עליו להתייעץ עם הרבי. אחרי פסח תשל"ב הזוג רומברג נסעו לניו יורק וזכו להתקבל ליחידות אצל הרבי. הוא כתב לרבי על שלוש האפשרויות, והוסיף שעד עכשיו, כשגר בקליבלנד, הוא זכה לעזור לכמה יהודים להתקרב ליהדות.

הרבי ענה להם שעליהם להישאר בקליבלנד. "גנרל לא עוזב את החיילים שלו אפילו לא לצורך שינה", אמר להם, והיות שהם עושים עבודה חשובה מאוד בקליבלנד בקשר להפצת יהדות לכן עליהם להמשיך בזה.

הם שאלו את הרבי: וכי אי אפשר לעשות את אותה עבודה בארץ ישראל? הרי גם שם יש צורך בהפצת היהדות. הרבי ענה להם שני דברים. ראשית, בארץ הכול מעורב עם מפלגות ופוליטיקה וקשה להפיץ יהדות, ואילו בקליבלנד הכול פתוח ואף אחד לא יפריע להם לעסוק בהפצת יהדות. נוסף על כך, בארץ ישנם עוד הרבה שיכולים לעשות את העבודה הזאת, ואילו בקליבלנד אף אחד אחר לא יעשה את העבודה שלהם. הם הוסיפו להקשות, הרי לעלות לארץ ישראל זו גם מצווה? על כך ענה הרבי שהעבודה שהם עושים בקליבלנד היא בגדר 'פיקוח נפש', ופיקוח נפש דוחה כמעט כל מצווה אחרת מהתורה. אותם ילדים יהודיים שהם יקרבו בקליבלנד, יגדלו ויקימו משפחות יהודיות ותהיה לזה השפעה לדורות.

ומה בדבר הרעיון לעבור לגור לעיר אחרת בארצות הברית, הם שאלו. הרבי ענה: בקליבלנד אתם כבר מבוססים; אתם מכירים את הקהילה והקהילה מכירה אתכם, ובעיר אחרת תצטרכו להתחיל הכל מבראשית.

הם חזרו לקליבלנד במשנה מרץ, והדברים של הרבי גרמו להם להתחיל להתעסק עם יהודי רוסיה. הוא למד מילה וערך מאות בריתות, הכול בהתנדבות ומתוך הרגשת שליחות גדולה.

לד"ר רומברג נכונה עוד פגישה אחת מאוד לא שגרתית עם הרבי. היה זה בשמחת תורה בשנת תשל"ח. לביל שמיני עצרת, באמצע הקפות הרבי קיבל התקפת לב. הרבי התעקש לסיים את ההקפות, לעלות לחדרו להיכנס לסוכה לעשות קידוש, ורק אחרי שחזר לחדרו הוא הסכים שרופאים יבדקו אותו.

כל רופא שנכנס חיווה את דעתו שעל הרבי להתפנות מיד לבית הרפואה. אבל הרבי הודיע ש"מכאן", מ-770, הוא לא זז. שום רופא לא היה מוכן לקחת אחריות על הטיפול ברבי, באם הוא לא מאושפז בבית הרפואה. הם טענו שלולא המכשור הדרוש זוהי סכנת חיים, והם לא יכולים לקחת את זה על אחריותם.

בשעה שש לפנות בוקר בערך, שוב הייתה התקפת לב חמורה מאוד. באותו זמן שהה ליד חדרו של הרבי רופא בשם ד"ר ריכטר. הרב לייבל אלבסקי שי' שהיה מיווד מאוד עם אותו רופא פנה אליו ושאל אותו במה הוא יכול לעזור. ריכטר ענה לו אם הוא יוכל להשיג רופא שיהיה מוכן לטפל ברבי בצורה שהרבי רוצה זה יהיה מאוד מועיל.

הרב אלבסקי, שכבר כיהן אז כמה שנים כשליח הרבי בקליבלנד, היה מיווד מאוד עם ד"ר רומברג. הוא התקשר אליו מיד. הד"ר שעמד לצאת לתפילת חג שמע במזכירה האלקטרונית את הרב אלבסקי צועק מבוהל: "ד"ר רומברג, הרבי צריך אותך". הוא מיד הרים את השפופרת, והרב אלבסקי סיפר לו בקצרה מה שקרה ב-770 וביקש ממנו להגיע בדחיפות לניו יורק.

לבוש בבגדי שבת הוא נכנס מיד למכונית, הגיע לנמל התעופה ותפס את המטוס הראשון לניו יורק. כשנחת ב'קנדי', נכנס למונית והנהג שאל אותו: היום זה שמחת תורה. איך אתה נוסע במונית. הרופא המופתע ענה לו שהוא נוסע להציל חיים, אבל אתה, הוא שאל את נהג המונית, מדוע אתה עובד בחג? הנהג מונית הישראלי ענה לו שהוא צריך לפרנס שתי משפחות, את שלו בניו יורק ואת של הוריו בישראל...

כשהוא הגיע ל-770 היו שם כבר כמה רופאים. ללא שהיות רבות הוא הוכנס לחדרו של הרבי. הרבי קיבל את פניו בחיוך. הד"ר שאל את הרבי, אם בהתחשב בכל הרופאים שנמצאים בברוקלין האם היה מותר לו לטוס ביום טוב. הרבי ענה לו תשובה מעניינת: בזמן התנ"ך לא היה לוח שנה כמו שאנחנו רגילים לכך היום. בית הדין הגדול היה קובע מדי חודש בחודשו איזה יום הוא ראש חודש על פי עדותם של אנשים שראו את הירח בחידושו, ולפי ראש החודש נקבעו כל החגים.

המשנה (ר"ה כב, א) אומרת שלצורך קידוש החודש, חכמים התירו לחלל שבת. דהיינו, עדים שראו את מולד הלבנה בליל שבת, והם נמצאים רחוק מירושלים, עליהם לחלל את השבת ולהגיע לבית דין בשביל להעיד על מולד הלבנה. וההלכה היא, שאפילו אם הם הגיעו לבית הדין וגילו שזוג עדים אחרים הקדים אותם, בכל זאת בית הדין קיבל אותם והדבר לא נחשב לחילול שבת.

מדוע? אומרת המשנה, כי אחרת "נמצא מכשילן לעתיד לבוא" (כא, ב) כי אם לא יקבלו את עדותם והם יראו שהם חיללו שבת שלא לצורך, אז בפעם הבאה כשיראו את מולד הירח בשבת הם לא יזדרזו, כי אולי מישהו אחר כבר הקדים אותם והם יחששו מפני חילול שבת שלא לצורך. לכן חכמים התירו לכל כיתי העדים לחלל שבת. אומר הרבי: אם בקידוש החודש, שאיננו פיקוח נפש, התירו לכל העדים, גם לאותם עדים שלא צריכים אותם, לחלל שבת, בוודאי שעבור 'פיקוח נפש' והצלת נפשות שמותר וצריך לחלל שבת.

כי אולי בפעם הבאה הרופא יתמהמה, בתואנה שיתכן שמישהו הקדים אותו ואין בו צורך, ויכול לגרו חלילה לסכנת נפשות (שיחות קודש תשל"ז ח"א עמוד 342).

אחרי החג הוא נשאר לצדו של הרבי למשך שבוע אחד, עם הרופאים האחרים ששהו שם.

פרשת השבוע היא שלח. בדורנו הרבי היה זה שקיים את הציווי "שלח", לשלוח "שלוחים" לכל מקום, והשלוחים של הרבי היו לא רק חסידים במגבעות שחורות אלא כל יהודי שנפגש עם הרבי, הרבי מיד עשה אותו שליח.

הרבי לימד אותנו שאדם לא גר במקום שנוח לו אלא במקום שבו הוא יכול לתרום יותר לחברה. הרבי עצמו נהג כך והוא תבע את זה מכל אחד שבא לשאול בעצתו.

אנו עומדים שבוע לפני ג' תמוז. כל אחד צריך להמשיך בדרכו של הרבי ולשאול את עצמו איפה ואיך הוא יכול לתרום את חלקו בהפצת היהדות.